

Klasa: UP/I 034-03/2013-01/030
Urbroj: 580-04/74-2013-003
Zagreb, 25. srpnja 2013.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja temeljem članka 31., članka 38. stavka 5. te članka 58. stavka 1. točke 15. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja («Narodne novine», broj 79/09 i 80/13), po inicijativi udruge «Naš Hajduk», sa sjedištem u Splitu, Zrinsko-frankopanska 17, zastupane po Žanu Ojdaniću, predsjedniku, radi pokretanja postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma protiv udruge Nogometni klub «Lokomotiva» Zagreb sa sjedištem u Zagrebu, Radoslava Cimermana 3 i Građanski nogometni klub «Dinamo» sa sjedištem u Zagrebu, Maksimirska 128, temeljem odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu mr.sc. Olgica Spevec, predsjednica Vijeća, Mladen Cerovac, mag.iur., zamjenik predsjednice Vijeća, Milivoj Maršić, dipl.oec., Vesna Patrlj, dipl.iur. i dr.sc. Mirna Pavletić-Župić, članovi Vijeća, sa 148. sjednice, održane 25. srpnja 2013., donosi sljedeće

R J E Š E N J E

Inicijativa se odbacuje jer nema uvjeta za pokretanje postupka po službenoj dužnosti.

Obrazloženje

I. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (u daljnjem tekstu: Agencija) zaprimila je 2. srpnja 2013. inicijativu udruge «Naš Hajduk» sa sjedištem u Splitu, Zrinsko-frankopanska 17, kojom navedena udruga od Agencije zahtijeva pokretanje postupka po službenoj dužnosti protiv udruge Nogometni klub «Lokomotiva» Zagreb sa sjedištem u Zagrebu, Radoslava Cimermana 3 (u daljnjem tekstu: NK Lokomotiva) i Građanski nogometni klub «Dinamo» sa sjedištem u Zagrebu, Maksimirska 128 (u daljnjem tekstu: GNK Dinamo), zbog mogućeg sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma u smislu članka 8. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja («Narodne novine», broj: 79/09 i 80/13; u daljnjem tekstu: ZZTN).

Udruga «Naš Hajduk» u svojoj inicijativi u bitnome navodi kako su NK Lokomotiva i GNK Dinamo sklopili zabranjeni sporazum, odnosno kako je u konkretnom slučaju riječ o dogovoru o cijenama, podjeli tržišta i zajedničkom planiranju budućih aktivnosti na tržištu.

Podnositelj inicijative nadalje navodi kako je u 2006. godini, dok se NK Lokomotiva natjecala u četvrtoj Hrvatskoj nogometnoj ligi (Središte A), započeta suradnja između NK Lokomotive i GNK Dinama, čime je NK Lokomotiva praktički postala «druga» momčad GNK Dinama te je u samo četiri sezone postala sudionik Prve Hrvatske nogometne lige (u daljnjem tekstu: Prva HNL). Podnositelj inicijative obrazlaže kako ta suradnja predstavlja zabranjeni sporazum kojim je GNK Dinamo sebi osigurao mogućnost da igrače koje ima pod ugovorom, a koji nisu

trenutno u konkurenciji za prvu momčad slobodno razvija u nogometnom smislu na način da ti igrači igraju za njegovu drugu momčad – NK Lokomotivu, u istom rangu natjecanja, čime se povećava njihova tržišna vrijednost.

Nadalje, podnositelj inicijative navodi kako je GNK Dinamo, stvaranjem od NK Lokomotive svoje druge momčadi koja sudjeluje u istom rangu natjecanja kao i GNK Dinamo, otklonio rizik konkurencije od strane NK Lokomotive u natjecateljskom smislu.

Udruga «Naš Hajduk» tvrdi kako je sklapanjem zabranjenog sporazuma NK Lokomotiva izbjegla bilo kakav poslovni rizik u financijskom smislu jer nema potrebe na tržištu sudjelovati u razmjeni igrača, kupnji i prodaji s obzirom da besplatno dobiva igrače od Dinama i ne snosi nikakve rizike u ispunjavanju njihovih ugovornih obveza. Nadalje, podnositelj inicijative navodi da je ovakvom suradnjom s GNK Dinamom, NK Lokomotiva sebi osigurala zadržavanje postojećeg stanja na način da ima osiguran opstanak u najvišem rangu natjecanja – Prvoj HNL.

Udruga «Naš Hajduk» u predmetnoj inicijativi također navodi kako je prethodno pitanje, važno za daljnje postupanje u ovom predmetu, utvrđenje jesu li GNK Dinamo i NK Lokomotiva jedan gospodarski subjekt ili je riječ o dva neovisna poduzetnika. Prema navodima podnositelja inicijative, mjerodavna tijela Hrvatskog nogometnog saveza su utvrdila kako su GNK Dinamo i NK Lokomotiva dva neovisna poduzetnika, stoga navedeno utvrđenje predstavlja nove činjenice i dokaze kojima Agencija nije raspolagala tijekom donošenja ranije navedenog zaključka kojim je odbačena inicijativa udruge «Naš Hajduk».

Slijedom navedenog, podnositelj inicijative predlaže da Agencija pokrene postupak utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma između poduzetnika GNK Dinamo i NK Lokomotiva, u smislu članka 8. ZZTN-a, te da donese rješenje o privremenoj mjeri kojom se zabranjuje daljnji nastup GNK Dinama i NK Lokomotive u Prvoj HNL, UEFA Ligi prvaka (daljnjem tekstu: Liga prvaka) i UEFA Europskoj ligi (daljnjem tekstu: Europska liga).

Agencija je 19. srpnja 2013. zaprimila dopunu inicijative udruge «Naš Hajduk», u kojoj se navodi kako je 14. srpnja 2013. zapaljeno vozilo «Mercedes CL500» u vlasništvu GNK Dinama, a koje se nalazilo u garaži u sklopu obiteljske kuće B.Š., direktora NK Lokomotive. Prema navodima udruge «Naš Hajduk», navedena činjenica predstavlja dodatni dokaz postojanja zabranjenog sporazuma između GNK Dinama i NK Lokomotive.

II. Na temelju dostavljene dokumentacije i u ovom predmetu, Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (u daljnjem tekstu: Vijeće) je sukladno ovlastima iz članka 27. i članka 31. ZZTN-a, na 147. sjednici, održanoj 25. srpnja 2013. razmatralo navedeni predmet te je donijelo odluku da se inicijativa udruge «Naš Hajduk», u smislu članka 38. stavka 5. ZZTN-a odbaci jer nema uvjeta za pokretanje postupka sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja protiv GNK Dinama i NK Lokomotive, po službenoj dužnosti u smislu članka 38. stavaka 1. i 3. te članka 39. ZZTN-a, a vezano uz primjenu članka 8. ZZTN-a.

Vijeće naglašava kako je potrebno razlučiti postupanje sportskih klubova koje je regulirano Zakonom o sportu («Narodne novine» broj: 71/06, 124/10, 124/11 i 86/12) i podzakonskim aktima kojima je uređena predmetna materija, od postupanja sportskih klubova kao poduzetnika u smislu odredbi ZZTN-a. Oblici suradnje GNK Dinama i NK Lokomotive koji se navode u predmetnoj inicijativi udruge «Naš Hajduk», ne predstavljaju povredu odredbi ZZTN-a, već bi eventualno mogla biti riječ o kršenju posebnih propisa odnosno sportskih pravila, čija provedba nije u nadležnosti Agencije.

Članak 8. ZZTN-a propisuje zabranjene sporazume između poduzetnika, dok je pojam poduzetnika u smislu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja određen člankom 3. ZZTN-a.

Sportska djelatnost je primarno uređena Zakonom o sportu i posebnim propisima, dok se propisi o tržišnom natjecanju iznimno primjenjuju u području sporta i to ponajprije u području državnih potpora kao propisa o tržišnom natjecanju u širem smislu, za čiji je nadzor temeljem odredbe članka 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Službeni list C 115 od 9. svibnja 2008.) nadležna Europska komisija, a potom odredbe ZZTN-a kao propisa o tržišnom natjecanju u užem smislu, u odnosu na pojedine regulatorne (organizacijske) sportske propise te određene gospodarske aktivnosti u sportu, posebice kupovinu i prodaju prava prijenosa sportskih događaja i prodaju ulaznica.

GNK Dinamo i NK Lokomotiva su prvenstveno sportski klubovi, a poduzetnici su samo kad obavljaju određene gospodarske aktivnosti. Gospodarska aktivnost GNK Dinama i NK Lokomotive se odnosi na prodaju televizijskih prava, prodaju ulaznica, klupskih suvenira i rekvizita, te transfera igrača na domaćem i inozemnom tržištu. Stoga se navedeni sportski klubovi mogu smatrati poduzetnicima samo onda kada obavljaju navedene gospodarske aktivnosti i isključivo u dijelu koji se odnosi na obavljanje tih aktivnosti.

U konkretnom slučaju iz navoda inicijative ne proizlazi da bi GNK Dinamo i NK Lokomotiva dogovarali cijenu po kojoj će prodavati televizijska prava (prodaja televizijskih prava se odvija zajednički na razini Udruge profesionalnih klubova Prve Hrvatske nogometne lige za natjecanje Prve HNL, odnosno na razini UEFA za natjecanja Lige Prvaka i Europske lige), da bi zajednički dogovarali cijenu ulaznica ili da bi zajednički dogovarali cijenu po kojoj će transferirati igrače drugim klubovima.

Navodi iz inicijative kako na postojanje zabranjenog sporazuma ukazuju činjenice da je NK Lokomotiva u samo četiri natjecateljske sezone iz četvrtelije ušla u Prvu NHL, nakon čega i dalje surađuje s NK Dinamom, te kako GNK Dinamo i NK Lokomotiva koriste isti stadion za igranje službenih utakmica, potpuno su irelevantni u ovom slučaju, jer navedene činjenice ni na koji način ne ukazuju na postojanje zabranjenog sporazuma niti uopće mogu biti sporne s aspekta propisa o zaštiti tržišnog natjecanja.

Nadalje, praksa koju navodi podnositelj inicijative, citat: «...*Lokomotiva igrače dobija na poklon od Dinama, razvija u igračkom smislu i bez odštete ih vraća u Dinamo.*», nije predmet propisa o zaštiti tržišnog natjecanja. Naime, posudba igrača između pojedinih nogometnih klubova je isključivo sportsko pitanje koje je uređeno sportskim pravilima. S druge strane, činjenica da GNK Dinamo određeni broj igrača besplatno ustupa / prodaje NK Lokomotivi, čak i ukoliko je ista točna, ne može se okarakterizirati kao zabranjeni sporazum o cijenama kako to navodi podnositelj, s obzirom da svaka poslovna transakcija između dva poduzetnika uključuje i cijenu proizvoda ili usluga koje su predmet te transakcije. S aspekta propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, sukladno odredbama Uredbe o skupnom izuzeću horizontalnih sporazuma između poduzetnika («Narodne novine», broj 72/11), Uredbe o sporazumima male vrijednosti («Narodne novine», broj 9/11) i Uredbe o skupnom izuzeću vertikalnih sporazuma između poduzetnika («Narodne novine» broj 37/11), kojima se detaljnije uređuju odredbe članka 8. ZZTN-a, teškim ograničenjem tržišnog natjecanja u sporazumima smatra se dogovor između konkurenata o cijenama po kojima će oni svoje proizvode ili usluge prodavati trećima, odnosno sporazum između poduzetnika koji nisu konkurenti, a kojim se ograničava pravo kupca da slobodno određuje daljnju prodajnu cijenu po kojoj će prodavati proizvod koja je predmet sporazuma trećima.

Iako udruga «Naš Hajduk» u inicijativi navodi kako su GNK Dinamo i NK Lokomotiva neovisni gospodarski subjekti, u više navrata se tijekom inicijative navodi kako je NK Lokomotiva *de facto* druga momčad GNK Dinama koja sudjeluje u istom rangu natjecanja kao i Dinamo, što u pitanje dovodi regularnost tog natjecanja. Vijeće ponovo ističe kako navedeno ponašanje ne predstavlja narušavanje tržišnog natjecanja, već je isto potrebno razmatrati isključivo u smislu posebnih propisa kojima se uređuje sustav sporta, odnosno kao

eventualnu povredu pravila sportskog natjecanja. Naime, isključivo sportski propisi zabranjuju da određeni nogometni klub može imati dvije ili više momčadi u istom natjecanju.

Štoviše, upravo bi odredbe kojima se zabranjuje fizičkim ili pravnim osobama da u istom natjecanju imaju pod kontrolom više sportskih klubova, mogle isključivo promatrane s aspekta propisa o zaštiti tržišnog natjecanja biti ograničavajuće za tržišno natjecanje, jer se time ograničava pravo poduzetnika da na istom tržištu posluje putem više različitih poduzetnika pod svojom kontrolom, a koje pravo nije sporno s aspekta propisa o zaštiti tržišnog natjecanja. Međutim, Vijeće je stajališta kako je sportska pravila potrebno razmatrati odvojeno od primjene propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, ukoliko su ista u skladu s objektivnim ciljevima sportskog natjecanja. Takav stav je zauzela i Europska komisija u predmetu ENIC/UEFA (COMP/37.806 iz 2002.) navodeći kako pravilo kojim se ograničava pravo da jedna osoba ima kontrolu nad više od jednog kluba u natjecanjima organiziranim od strane UEFA, ne predstavlja narušavanje tržišnog natjecanja jer cilj tog pravila nije narušavanje tržišnog natjecanja, nego osiguravanje regularnosti sportskog natjecanja.

Navodi udruga «Naš Hajduk» o međusobnom nekonkuriranju navedena dva kluba, u kojem kontekstu se spominje kako je GNK Dinamo jedini nogometni klub u Prvoj HNL kojem NK Lokomotiva nikad nije uzela niti jedan bod jer ima 9 poraza u međusobnim susretima, insinuiraju na jedan aspekt neregularnosti koji izlazi izvan okvira, ne samo propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, nego i propisa kojima se reguliraju sportska natjecanja te potpada pod domenu kaznenog zakonodavstva. Vijeće u tom slučaju upućuje podnositelja inicijative da se, ukoliko ima određena konkretna saznanja o navedenom, obrati nadležnim institucijama hrvatskog pravosuđa.

Navodi podnositelja inicijative o tome kako GNK Dinamo, zbog svog utjecaja na NK Lokomotivu, ima jedan glas više u odnosu na ostale nogometne klubove u svim nogometnim institucijama, kako postoje indicije da su iste osobe istovremeno bile članovi skupština GNK Dinamo i NK Lokomotive, kako je kao predsjednik organizacijskog odbora Memorijalnog turnira «Mladen Ramljak» kojeg organizira GNK Dinamo, naveden Božidar Šikić, direktor NK Lokomotive, apsolutno su irelevantni za utvrđivanje postojanja zabranjenog sporazuma te jedino mogu biti sporni s aspekta sportskih propisa. Isto vrijedi i za navode iz dopune inicijative zaprimljene 19. srpnja 2013.

Iako je udruga «Naš Hajduk» u svojoj inicijativi navela kako je u konkretnom slučaju riječ o dogovoru o cijenama i podjeli tržišta od strane GNK Dinamo i NK Lokomotive, inicijativa ne sadrži niti jedan dokaz niti navod o cijenama koji proizvoda i usluga su se dogovarali, niti koje su to tržište i na koji način podijelili GNK Dinamo i NK Lokomotiva.

Iz svega navedenog proizlazi kako utvrđenje jesu li GNK Dinamo i NK Lokomotiva jedan gospodarski subjekt ili je riječ o dva neovisna poduzetnika, ne predstavlja prethodno pitanje relevantno za daljnje postupanje u ovom predmetu. Međutim, čak i u slučaju kad bi navedeno utvrđenje predstavljalo prethodno pitanje bez kojeg nije moguće riješiti ovu upravnu stvar, Hrvatski nogometni savez ne bi bio ovlašten za rješavanje istog u smislu članka 55. Zakona o općem upravnom postupku («Narodne novine», broj 47/09), pa se stoga niti očitovanje Hrvatskog nogometnog saveza, broj: 253/13, od 11. travnja 2013., koje je podnositelj dostavio u pravitku svoje inicijative, ni u kojem slučaju ne može smatrati odlukom nadležnog tijela kojom se rješava prethodno pitanje.

Slijedom svega navedenog Agencija je, temeljem odluke Vijeća, odlučila kao u izreci ovog rješenja.

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali podnositelj inicijative može tužbom pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske, u roku od trideset (30) dana od dana dostave ovog rješenja.

Predsjednica Vijeća za
zaštitu tržišnog natjecanja

mr.sc. Olgica Spevec

Napomena:

Sukladno članku 53. ZZTN-a, podaci koji predstavljaju poslovnu tajnu izuzeti su od objavljivanja te su u tekstu navedeni podaci označeni [...], odnosno koriste se skraćeni nazivi te postoci i podaci u rasponu.